

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені
проф. Поніманської Т.І.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВП 30 ЛОГОРИТМІКА ТА ІГРИ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ

Спеціальність _____
(шифр і назва навчальної дисципліни) 012 Дошкільна освіта

Додаткова спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності) 016 Спеціальна освіта

Освітня програма _____
(назва освітньої програми) Дошкільна освіта

інститут, факультет _____
(назва інституту, факультету,) педагогічний

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма Логоритміка та ігри в логопедичній роботі для
(назва навчальної дисципліни)
 студентів за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
 з додатковою спеціальністю 016 Спеціальна освіта
 Мова навчання українська

Розробники: Руденко Н.М. - канд. психол. наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.

Протокол від “ 27 ” серпня 2019 року № 8

Завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.

 _____ (підпис) (проф.І.М.Дичківська)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено методичною комісією факультету за спеціальністю 016 Спеціальна освіта

Протокол від “ 30 ” серпня 2019 року № 2

Голова методичної комісії педагогічного факультету

 _____ (підпис) (доц.Н.А.Сяська)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова (вибіркова)		
Модулів – 3	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Додаткова спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Рік підготовки		
Змістових модулів – 3		3-й	3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Підготувати конспекти логоритмічних занять для дітей із ЗНМ і ФФНМ. 2. Розробити логоритмічні прийоми та ігри для розвитку уваги у дітей із системними порушеннями мовлення. 3. Розробити логоритмічні прийоми та ігри для розвитку загальної координації рухів. -10 год.		Семестр		
Загальна кількість годин – 135		6-й	5-6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,5 самостійної роботи студента – 5		Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
			20 год.	8 год.
			Практичні, семінарські	
			18 год.	6 год.
			Лабораторні	
			16 год.	
	Самостійна робота			
	81 год.		121 год.	
	Індивідуальні завдання:			
	10 год.			
Вид контролю:				
екз.	екз.			
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): «Вступ до спеціальності», «Загальна, вікова та педагогічна логопсихологія», «Клініка інтелектуальних порушень», «Педагогіка», «Історія педагогіки», «Спецпедагогіка з історією».				

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у студентів компетенцій та практичних навичок, необхідних для корекції окремих недоліків фізичного і психічного розвитку дітей, організації логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку в умовах дошкільних, загальноосвітніх

навчальних і реабілітаційних закладів. У ході вивчення дисципліни студенти набувають наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку із застосуванням теорії і методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти.

Загальні компетентності: Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної та екологічно доцільної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі.

2. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

3. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

4. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).

5. Здатність до визначення логопедичних діагнозів дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

6. Здатність здійснювати корекцію окремих недоліків фізичного і психічного розвитку дітей використовувати нетрадиційні методи роботи з дітьми-логопатами, організовувати логопедичну роботу в дошкільному закладі.

Завдання курсу:

- формувати вміння оцінювати рівень психомоторного розвитку дітей;
- формувати вміння самостійно використовувати логоритмічні вправи та ігри з дітьми із різними мовленнєвими патологіями;
- спонукати до творчого підходу щодо організації корекційного процесу;
- розвивати вміння грамотно організовувати логоритмічні заняття відповідно віку дітей.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен знати:**

1. природу і вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами.

2. способи використання у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку різних видів діяльності (ігрової, трудової, навчальної, художньої тощо).

3. педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби спеціальної освіти.

Студент **повинен вміти:**

1. Організовувати і проводити психолого- педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку.

2. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, планувати та проводити з ними корекційно-розвивальну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

3. Співпрацювати з батьками дітей, що мають вади мовлення, або особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями), сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИКО-МАТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГОРИТМІКИ

Тема 1. Предмет логопедичної ритміки.

Короткі відомості з історії логоритміки. Роль вітчизняних вчених у розвитку логопедичної ритміки (В.А. Гиляровський, Ю.А. Флоренська, В.А. Гринер, Н.С. Самойленко, І.М. Мусатов, О.П. Шелухін, О.Ф. Рау, О.Ф. Шершнева, В.І. Рождественська, В.І. Селіверстов).

Теорія гри Д.Б. Ельконіна. Роль ігор у корекції мовленнєвих порушень у дітей.

Визначення логопедичної ритміки як складової ланки лікувальної ритміки, однієї із форм своєрідної активної терапії; як одного із засобів широкого комплексних реабілітаційних заходів у відношенні до осіб із мовленнєвою патологією; як навчальної дисциплін на педагогічному факультеті. Основні поняття логопедичної ритміки: ритм, ритміка, логоритміка, музичний ритм, музично-рухове виховання, рухливі ігри.

Об'єкт, предмет, мета і завдання логопедичної ритміки. Зв'язки з іншими науками (анатомією, фізіологією, невропатологією, гігієною, біомеханікою, віковою психологією, педагогікою, теорією фізичного виховання, дефектологією). Методи дослідження логопедичної ритміки. Природничо-наукова основа логопедичної ритміки. Відомості з фізіології руху.

Тема 2. Методи і засоби логопедичної ритміки

Класифікація методів логопедичної ритміки. Наочні методи, які забезпечують яскравість почуттєвого сприйняття і рухового відчуття;- словесні методи, звершені до свідомості які допомагають усвідомленню поставлених завдань та свідомому виконанню рухових вправ, самостійну їх застосуванню в різних ситуаціях.

Практичні методи, пов'язані з практичною діяльністю, які забезпечують дійову перевірку правильності сприйняття руху на власних м'язево-моторних відчуттях; метод змагання. Методи проблемного навчання і виховання, які використовуються при навчальному, словесному і практичному керівництві.

Засоби логопедичної ритміки: співи, марширування в різних напрямках; розгальмовуючі вправи; вправи на зняття тону; вправи, які активізують увагу; вправи з мовлення без музичного супроводу вправи, які виховують почуття музичного ритму; музично-самостійна діяльність; ігрова діяльність; ігрова діяльність.

Тема 3. Методичні прийоми логоритмічної ритміки.

Прийоми, які відносяться до словесного методу: Одночасний опис і пояснення нових рухів; пояснення з конкретним показом мовнорухового завдання; вказівка при самостійному відтворенні вправи, питання до осіб з якими проводять заняття з метою уточнення ступеню усвідомлення виконання дій; різні команди, розпорядження і сигнали; словесна інструкція.

Прийоми, які відносяться до практичного методу: показ вправ, окремих ролей у рухових іграх, ролі ведучого; розподіл на групи для фронтальних занять і занять підгрупами; регламентування логоритмічних занять; стимулювання до творчого пошуку змінити вправу, рухливу гру, скласти їх варіанти придумати нові.

Тема 4. Організація занять з логоритміки

Планування та облік занять в різних мовленнєвих закладах: дитячих садках, мовленнєвих школах, мовленнєвих санаторіях, мовленнєвих стаціонарах. Планування занять по логопедичній ритміці в системі корекційної роботи з особами, які мають мовленнєві порушення. Врахування синдрому мовленнєвого порушення, стан і ступінь розвитку психомоторики, особливості особистості, вік, особливості музичної діяльності, послідовність занять у залежності від стану логопедичної роботи. Діагностика стану психомоторики у дітей з мовленнєвими порушеннями. Обстеження лікаря та музико-педагогічне обстеження за особами, які відвідують музико-ритмічні заняття. Роль логопеда, музичного працівника і вихователя у підготовці і проведенні занять по логопедичній ритміці. Перевірка умов змісту місць занять, оснащення.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛОГОРИТМІЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ РІЗНІ МОВЛЕННЄВІ ПАТОЛОГІЇ

Тема 5. Логопедична ритміка в системі корекційної роботи по усуненню фонетико-фонематичних порушень і розладу голосу.

Коротка характеристика осіб із порушенням звуковимови і розладами голосу.

Мовленнєві ігри і вправи для корекції звуковимови. На етапі постановки звука: розвиток міміки, орального праксису, загальної моторики, слухової і зорової уваги, наслідування. Характеристика ігор і вправ. На етапі автоматизації звука: розвиток артикуляції, дикції, інтонаційної виразності, паузації, логопедичного наголосу. Характеристика мовленнєвих ігор, ігор із співом. На етапі диференціації звуків: розвиток фонематичного слуху, подальший розвиток звуковимови, просодики мовлення. Характеристика мовленнєвих ігор і музично-ритмічних вправ.

Музично-ритмічні вправи, немовленнєві і мовленнєві ігри для дітей із дизартріями. Немовленнєві дидактичні ігри, вправи на статику рухів поступове і обдумане введення рухів із предметами (обручами, м'ячами, кульками, булавами) ігри для розвитку загальної і дрібної моторики, для розвитку м'язів обличчя, ігри для виховання наслідування. Ігри із співом (хороводи, інсценування для активізації голосу: поступовість у вихованні навичок співу. Слухання музики з метою розвитку слухової уваги. Поступовість у формуванні рухової навички: формування початкового уміння без музичного супроводу, навчання руховій навичці з включенням музичних ритмів, стабілізація навички уміння використовувати її в ігровій та життєвій ситуації. Немовленнєві і мовленнєві ігри з рухами для розвитку моторики артикуляційного апарату, загальних рухових навичок. Вимоги до вибору мовленнєвого матеріалу для музично-ритмічних занять. Мовленнєві і рухові ігри на розвиток слуховимовного диференціювання. Ігри із співом, рухливі ігри з правилами (несюжетні, естетичні, з елементами спортивних ігор), мовленнєві дидактичні ігри, ігри - драматизації з музичним супроводом для розвитку мовлення дій і взаємовідношень дітей. Особливості вибору музично-ритмічного матеріалу у відповідності з характером і ступенем врахування м'язів рухового і мовнорухового аналізаторів.

Музично-ритмічні заняття з дітьми - ринолаліками. Рухливі ігри з правилами для розвитку загальної моторики. Вправи та ігри для розвитку міміки обличчя. Рухові ігри, ігри драматизації із звуконаслідуванням у супроводі музики для активізації піднебінної завіси. Подолання мовлення ринолаліків засобами співу. Вимоги до підбору вокальних вправ і мовленнєвого матеріалу.

Музично-ритмічні заняття з людьми, які мають порушення голосу. Коротка характеристика людей із функціональним і органічним порушеннями голосу. Виховання голосу шляхом розвитку навичок і умінь: розвиток дихання, голосу - його висоти, сили і тембру, зміцнення і розширення голосу. Характеристика вокальних вправ.

Тема 6. Логопедична ритміка в системі роботи з дітьми, які мають загальний недорозвиток мовлення.

Музично-ритмічне заняття - невід'ємна частина естетичного виховання дітей із ЗНМ. Підбір матеріалу в залежності від періоду логопедичної роботи. Визначення рухових і музичних можливостей дітей, слухання музики для розвитку слухової уваги, виховання почуття музичного ритму, темпу. Рухливі ігри з елементами змагання для стимуляції мовленнєвої активності. Вправи та ігри з виховання зорової, слухової уваги і пам'яті. Вправи та ігри з розвитку м'язів шиї, верхніх і нижніх кінцівок, плечового поясу тулуба, для виховання постави, рівноваги, координації рухів.

Основні рухи: біг, ходьба, ходіння стрибки, метання м'ячів і т.д. для виховання правильної орієнтації в просторі, рівноваги. Введення у вправи і ігри різних предметів, які відрізняються за величиною, формою, кольорами. Вправи та ігри на координацію мовлення з диханням.

Виховання виразності, ритмічному темпу рухів: сполучення характеру музики з рухами, темпу музики з темпом рухів, ритму музики з ритмом рухів. Ігри в яких окремі рухи сполучені в складний комплекс рухів; ігри із складною словесною інструкцією; рухливі і мовленнєві ігри - з метою тренування пам'яті дітей у запам'ятовуванні порядку слів у реченні. Рухливі, сюжетно-рольові ігри інсценування із музичним супроводом для удосконалення фразового мовлення дітей із загальним недорозвиненням.

Тема 7. Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи і методичних заходів з подолання заїкання.

Корекція поведінки, моторики і мовлення дітей із заїканням дошкільного віку засобами логопедичної ритміки на різних етапах роботи. Коротка характеристика занять кожного етапу класифікація вправ і видів ігор, їх характеристика, мовленнєві установки: ввідні вправи; вправи і ігри для розвитку міміки обличчя та орального праксису; вправи та ігри для розвитку слухової уваги і пам'яті, зорової уваги і пам'яті; вправи та ігри для розвитку організації в просторі, відчуття ритму; вправи **та ігри** для розвитку наслідування; ігри для розвитку вольових якостей, активності, самостійності, ініціативи; рухливі ігри для розвитку загальної моторики; спеціальні ігри для розвитку загальної моторики рук, кисті пальців; ігри для розвитку просодики мовлення; ігри для розвитку уяви, творчих здібностей; ігри для розвитку музичної пам'яті і музичної творчості; заключні вправи.

Особливості використання видів мовлення на заняттях логопедичного ритмікою з дітьми, які заїкаються. Використання співів у логопедичній роботі. Виховання вокальних і хорових навичок. Вокальні навички: звукоутворення, дихання, дикція. Хорові навички: устрій (частинка інтонації), ансамбль (гурт), (злагожденість). Принципи відбору писемного матеріалу для корекційної роботи. Методичні прийоми навчання співу.

Тема 8. Місце логопедичної ритміки в реабілітаційних методиках із відновленням мовлення у хворих афазією.

Спів у логопедичній роботі із хворими афазією з метою активізації спонтанного відновлення мовлення на початковій стадії розгальмування пригнічених мовленнєвих функціях. Слухання музики для розвитку (виховання слухової уваги із наступним залученням уваги і мовлення. Вправи **та ігри** на звільнення м'язового тону, координацію рухів, гальмування, орієнтацію в просторі, матеріалізацію і т.д.

Виховання цілеспрямованих ізольованих рухів і серії рухів.

Виховання просодичних компонентів мовлення хворих афазією. Ритм, як початкова емоційна основа мовлення і ланцюжок, який пов'язує пантомімічний зміст і виразність мовлення значення індивідуальних ритмічних занять у роботі з хворими афазією.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Науково-методологічні основи логоритміки												
Тема 1. Предмет логопедичної ритміки.	14	2	2			10	17	2				15

Тема 2. Методи і засоби логопедичної ритміки	23	4	4	4		11	17		2			15
Тема 3. Методичні прийоми логоритмічної ритміки.	18	4	2	2		10	17	2				15
Тема 4. Організація занять по логопедичній ритміці.	16	2	2	2		10	17		2			15
Разом за змістовим модулем 1	71	12	10	8		41	68	4	4			60
Змістовий модуль 2. Особливості проведення логоритмічних занять з дітьми, які мають різні мовленнєві патології												
Тема 5. Логопедична ритміка в системі корекційної роботи по усуненню фонетико-фонематичних порушень і розладу голосу.	16	2	2	2		10	19	2	2			15
Тема 6. Логопедична ритміка в системі роботи з дітьми, які мають загальний недорозвиток мовлення.	16	2	2	2		10	15					15
Тема 7. Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи і методичних заходів з подолання заїкання.	16	2	2	2		10	15					15
Тема 8. Місце логопедичної ритміки в реабілітаційних методиках із відновленням мовлення у хворих афазією.	16	2	2	2		10	18	2				16
Разом за змістовим модулем 2	40	8	8	8		16	67	4				61
Усього годин	135	20	18	16		81	135	8	6			121
Модуль 3												
ІНДЗ Виготовлення ігрової	10		-	-	10	-			-	-	-	

теки з логоритміки.											
Усього годин	10				10					10	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку логопедичної ритміки	2
2.	Предмет логопедичної ритміки, її мета, завдання .	2
3.	Природничі основи логоритміки	2
4.	Методи і прийоми навчання на заняттях з логоритміки.	2
5.	Зміст і структура логоритмічного заняття з дітьми, які страждають на ФФНМ	2
6.	Зміст і структура логоритмічного заняття з дітьми, які страждають на ЗНМ	2
7.	Використання логоритміки в системній роботі при усуненні дизартрії і порушення голосу	2
8.	Особливості використання логоритмічних і музично-ритмічних засобів при усуненні дислалії.	2
9.	Використання логоритміки в системній роботі при усуненні афазії	2
10.	Особливості логоритмічного заняття з дітьми, які страждають на заїкування	2
	Всього	18

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Обстеження стану психомоторики у дітей з мовленнєвими порушеннями.	2
2.	Методика проведення вправ з музичним супроводом	2
3.	Методика проведення мовленнєвих вправ без музичного супроводу	2
4.	Методика проведення вправ на регуляцію м'язового тону	2
5.	Методика проведення вправ на розвиток дихання, голосу і артикуляції	2
6.	Методика проведення вправ, що активізують увагу	2
7.	Зміст заняття з кінезітерапії з дітьми з мовленнєвими порушеннями	2
8.	Підсумковий колоквиум і тестування	2
	Всього	16

8.. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	Випишіть у словник визначення термінів (рух, рухове уміння, рухова навичка, психомоторний розвиток, ритм, музично-ритмічне відчуття, музично-ритмічне виховання, кінезітерапія, лікувальна ритміка, логоритміка).	4
2.	Опишіть теорію рівнів організації рухів за Н.А.Бернштейном.	4
3.	Розробіть ігри для розвитку голосової функції у дітей із ринолалією.	4
4.	Розробіть ігри для регуляції м'язового тону дітей- дизартриків: а) молодшого дошкільного віку; б) середнього дошкільного віку; в) старшого дошкільного віку	4
5.	Складіть конспект логоритмічного заняття для дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.	4
6.	Складіть конспект логоритмічного заняття для дітей старшого дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення (4- й або 5- й рік	4

	життя)	
7.	Підготуйте реферативне повідомлення на тему: «Використання логоритмічних вправ у роботі з дітьми-алаліками».	4
8.	Підготуйте розгорнутий конспект заняття з логоритміки для дітей з невротичною формою заїкання.	4
9.	Розробіть завдання, спрямовані на формування фонематичного сприйняття та аналізу.	4
10.	Підготуйте та розробіть вправи з використанням засобів логоритміки: - вправи на розвиток дихання, голосу і артикуляції; - вправи на регуляцію м'язового тону; - вправи, що активізують увагу; - мовленнєві вправи без музичного супроводу; - заключні вправи.	5
11.	Підберіть методики для діагностики психомоторного розвитку дітей.	4
12.	Охарактеризуйте методику проведення логоритмічних занять з дітьми алаліками.	4
13.	Складіть план-роботи з логоритміки для старшої групи дітей з мовленнєвими порушеннями.	4
14.	Розробіть поради педагогам щодо використання логоритмічних ігор.	3
15.	Охарактеризуйте принципи використання ігрової діяльності на логоритмічних заняттях із заїкуватими дошкільниками.	4
16.	Підготуйте конспект логоритмічного заняття з дітьми із дизартрією.	4
17.	Підготуйте конспект логоритмічного заняття для дітей із ринолалією. Розробіть вправу для активізації піднебінно-глоткового змикання і розвитку голосової функції у дітей з ринолалією.	3
18.	Розробіть корекційну вправу для укріплення м'язів тулуба, розвитку уміння утримувати рівновагу.	3
19.	Підберіть ігри для автоматизації звуковимови дітей із дислалією (звук за вибором).	4
20.	Охарактеризуйте особливості співу та прийоми навчання співу в логоритміці.	4
21.	Підготуйте доповідь для батьків на тему: «Кінезітерапія в системі відновлювального навчання у осіб з афазією».	3
	Разом	81

9. Індивідуальні завдання.

1. Підготувати наступні конспекти занять:
 - 1.1. Логоритмічне заняття для дітей із ЗНМ (рівень ЗНМ – за вибором студента).
 - 1.2. Логоритмічне заняття для дітей із ФФНМ.
2. Розробити 3 логоритмічні прийоми **та ігри** для розвитку уваги у дітей із системними порушеннями мовлення (порушення на вибір студента).
3. Розробити 3 логоритмічні прийоми **та ігри** для розвитку загальної координації рухів.
4. Підготувати фонотеку для занять з логоритміки.
5. Підготувати відеотеку для занять з логоритміки.

10. Засоби діагностики результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- реферати,
- контрольні роботи;
- колоквиум;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання.

Загальні критерії оцінювання

I рівень – початковий. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

II рівень – середній. Здобувач вищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

III рівень – достатній. Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

IV рівень – високий. Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1-34 F Незадовільно з об'єктом вивчення дисципліни	Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді (на рівні "так - ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	35-59 FX незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти відтворює менш як половину навчального матеріалу; за допомогою викладача виконує елементарні завдання, наводить приклади; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості тестів.

II. Середній	60-63 (E) задовільно	Здобувач вищої освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.
	64-73 (D) задовільно	Здобувач вищої освіти знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує від 55 до 65% від загальної кількості тестів.
III. Достатній	74-81 (C) добре	Знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; здатен проаналізувати відповіді іншого студента; з допомогою викладача скласти план реферату, може опрацювати матеріал самостійно, уміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує від 75 % до 80 % від загальної кількості тестів.
	82-89 (B) добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів.

IV. Високий	90-100 (А) відмінно	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і нахили. Самостійно виконує від 95% до 100% від загальної кількості тестів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3	20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Індивідуальне науково-дослідне завдання		
5	5	10	10	10	10	10	10			

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; нормативні документи; тестові завдання; навчальні книги; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД).

14. Рекомендована література

Основна

1. Бабушкіна Р.Л. Логопедическая ритмика / Р.Л. Бабушкіна, О.М. Кислякова. – СПб.: Каро, 2005.
2. Волкова Г. А. Логопедическая ритмика : Учеб. для студ. высш. учеб, заведений. - М: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002. - 272 с.

3. Галанов А.С. Игры, которые лечат: пособие для работы с дошкольниками
4. Гандзюк С.П. Весела логоритміка. Методичний посібник. / С.П. Гандзюк. – Нетішин, 2009. – 85 с.
5. Клокова Ю. Логоритміка как средство речевого развития дошкольников [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.maam.ru/detskijasad/-logoritmika-kak-sredstvo-rechevogo-razvitija-doshkolnikov.html> (дата обращения: 13.03.2017)
6. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.
7. Логоритмічні заняття в ДНЗ. 5—6 років / В. Л. Сухар.— Х.: Вид-во «Ранок», 2011.— 160 с.
8. Любан-Плоцца Б. Музыка і психіка // Б. Любан-Плоцца, Г. І. Побережна, О. Белов. – К : “АДЕФ-Україна”. – 2002. – 200 с.
9. Овчиннікова Т.С. Музыка, ритм і співи в логопедичній роботі. Методичний посібник для логопедів, учителів, вихователів і музикальних керівників загальноосвітніх і спеціальних навчальних закладів / Т.С. Овчиннікова, Л.О. Федорович // За наук. ред. Л.О. Федорович – Кременчук : Християнська Зоря, 2009. – 88 с.
10. Опанасюк О. П. Розвиток творчих здібностей учнів ЗОШ на уроках музичного мистецтва : Методичний посібник / О. П. Опанасюк. – Львів : ЛОІППО, 2008. – 32 с.
11. Побережна Г.І. Музыка в дитячій душі /Г.Побережна – К. : Українське агентство інформації та друку «Рада», 2007. – 80 с.
12. Федорович Л.О. Конспекти логоритмічних занять із дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. / Л.О. Федорович, Я.О. Пищалка – Запоріжжя : ТОВ «ЛПС»ЛТД, 2009. – 288 с. : іл.. – Бібліогр. : 267 с.
13. Чеснокова Л. В. Заняття з логоритміки для дітей із вадами мовлення. [Текст] / Л. В. Чеснокова, О. І. Золотарьова. — Х. : Вид. група «Основа», 2017. — 160 с.
14. Чистякова М. И. Психогимнастика / М. И. Чистякова — М.: Педагогика, 1995. – 87 с.
15. Шабутін С. В. Зцілення музикою / С. В. Шабутін, С. В. Хміль, І. В., Шабутіна. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. – 192 с.
16. Шабутін С. Зцілення музикою / С. Шабутін, С. Хміль, І. Шабутін. – Тернопіль: «Підручники і посібники», 2008. – 138с.

Допоміжна

1. Гоголева Л.А. Логоритміка в детском саду./ Л.А. Гоголева – Ярославль: Академия развития, 2006.
2. Голдмен Д. Семь секретов исцеления звуком [Пер. с англ.]/Д.Голдмен – М. : ООО Издательство «София», 2009. – 160 с.
3. Голдмен Д. Целительные звуки: [перев. с англ.] / Д. Голдмен. – М. : Издательский дом «София», 2003. – 224 с.
4. Захарова Н. И. Функциональные изменения центральной нервной системы при восприятии музыки // Н. И. Захарова, В. М. Авдеев // Журн. высш. нерв. деят. – 1982. – Т. 32. вып. 5. – С. 215– 229.
5. Киселева М. В. Арт-терапия в практической психологии и социальной работе / М. В. Киселева. – СПб. : Речь, 2007. – 336 с.
6. Клезович О. В. Музыкальные игры и упражнения для развития и коррекции речи детей: пособие для дефектологов, музык. рук. И воспитателей/Авт.-сост. О.В.Клезович. — Мн.: Аверсэв, 2005. —152 с.
7. Кэмпбелл Д.Дж. Эффект Моцарта / Д.Дж. Кэмпбелл. – Мн. : ООО Попурри, 1999. – 320 с.
8. Могендович М. Р. К проблеме физиологии музыки (Акустико-моторные и моторно-висцеральные рефлексы) / М. Р. Могендович // Межкурортная научн.-практ. конф. по лечебной физкультуре и климатолечению, 3-я: Тез. докл. – Ставрополь. 1966. – С. 108-111.

9. Могендович М. Р. К физиологическому анализу влияния музыки на человека / М. Р. Могендович, В. Б. Полякова // Собрание по проблемам высшей нервной деятельности. – 21-е: Тез. докл. – М., 1966. – С. 204–205.
10. Нищева Н.В. Система коррекционной работы в логопедической группе для детей с общим недоразвитием речи. / Н.В. Нищева – СПб.: Детство-пресс, 2007.
11. Новиковская О. А. Логоритмика: для дошкольников в играх и упражнениях: практ. пособие для пед. и родителей/ О. А. Новиковская. - СанктПетербург: Корона принт, 2005. - 272 с.
12. Новиковская О.А. Логоритмика./ О.А. Новиковская – СПб.: Корона принт, 2005.
13. Полякова В. Б. К вопросу о влиянии музыки на мышечную и сердечную деятельность человека / Полякова В. Б. // Экспериментальные исследования по физиологии, биофизике и фармакологии. – Пермь, 1967. – Вып. 7. – С. 111 -114.
14. Полякова В. Б. О возможности применения музыки для стимуляции умственной работоспособности / Полякова В. Б. // Физиологические характеристики умственного и творческого труда. – М, 1969. – С. 103-104.
15. Савицкая Н.М. Логоритмика для малышей./ Н.М. Савицкая – СПб.: Каро, 2005.
16. Фудин Н. А. Музыка как средство улучшения функционального состояния студентов перед экзаменом / Н.А. Фудин, О.П. Тараканов, С. Я. Классик // Физиология человека. – М., 1996. – Т. 22. – № 2. – С. 1-9.
17. Шашкина Г.Р. Логопедическая ритмика для дошкольников с нарушением речи. / Г.Р. Шашкина – СПб.: Каро, 2006.
18. Шушарджан С. В. Здоровье по нотам /С.Шушарджан – М., Просвещение, 1994. – 112с.
19. Шушарджан С. В. Комплексное применение рефлекс- и музыкотерапии / С.В. Шушарджан, Л.М. Сеиченко // Поволжская учредительная и I -я Научно-практическая конф. по традиционной медицине : Тез. докл. – Казань, 1993. – С. 123-127.
20. Шушарджан С. В. Музыкотерапия и резервы человеческого организма /С.Шушарджан – М.,Творческий центр, 1998. – 146с.
21. Шушарджан С. В. Опыт применения вокалотерапии в клинике внутренних болезней. – СПб., 1995.

15. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України і Росії.
3. <http://www.cippe.edu-ua.net/akt.htm> – дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті
4. www.udl.org.ua – українська система дистанційного навчання
5. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки
6. www.nbuv.go.ua – сайт бібліотеки ім.В.Вернадського